

oprema, obleka in so si domači rešili v zadnjem trenutku iz goreče hiše le golo življenje.

Zopet planinska nesreča na Turncu. Predzadnjo nedeljo 5. maja je smrtno ponesrečil na Turncu pri Šmarni gori na Kranjskem mladi Mirko Dovič. Dne 12. maja v nedeljo se je pripetila slična nesreča na isti gori pri plezanju. Skupina ljubljanskih planincev je v nedeljo popoldne plezala na Turncu. Sredi na poti je naenkrat omahnil 20letni jurist Svetozar Likar, doma iz Celja. Mladi hribolazec se je kotilil po robovih skal in priletel ob vznožje, kjer ga je prestregla druga skupina hribolazcev ter ga ujela v roke in preprečila smrt. Likar si je dvakrat zlomil roko, levo ključnico in dobil tudi hude notrajne poškodbe. Težko ponesrečenega so prepeljali v ljubljansko bolnico.

Razne novice.

Prevoz kosti radgonskih junakov. Dne 7. maja so bili prepeljani iz avstrijske Radgone preko murskega mosta v Gornjo Radgono na dveh mrtvaških vozih zemeljski ostanki ustreljenih junakov upora maja leta 1919 in kosti naših vojakov, padlih v bojih za posest Radgone leta 1919. Uporniki avstrijskega polka št. 97, ki je imel svoj kader v Radgoni, so bili v Radgoni ustreljeni kot jugoslovanski narodnjaki 27. in 29. maja leta 1918. Vseh žrtev je bilo prvotno osem, a dve sta že bili prepeljani in sicer ena leta 1924 in druga l. 1929. Na pokopališču v Obrajni (Halbenrain) v Avstriji so bili tokrat iskopani in prepeljani v Gornjo Radgono zemski ostanki vojakov, ki so padli v osvobodilnih bojih 4. in 9. februarja leta 1919 v okolici Radgone. Ti junaki so: Jožef Haložan, pristojen v Maribor, padel 4. februarja; neznan vojak, ki je padel 4. februarja; Ivan Masten iz Središča, padel 5. februarja; Martin Kojc od Sv. Lenarta v Slov. g. Svečani pogreb se bo vršil pozneje.

118letna kraljica.

V indijskem mestu Herat je umrla 118letna kraljica, ki je bila najstarejša vladarica na svetu. Gre za vdovo nekdanjega emirja ali vladarja Afganistana v osrednji Aziji, Mohameda Khana, ki je vladal Afganistan v letih 1767 do 1868. Leta 1869 ga je napodila s prestola revolucija in se je nastanil v Indiji. Pred kratkem umrla kraljica je bila prababica sedanjega afganistanskega emirja.

Izredna najdba.

Priprosta delavka v Budimpešti je kupila pri starinarju zglavnika, na katerem pa ni mogla spati, ker jo je tiščal trd predmet, ki je tiščal nekje med perjem. Razparala je

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

Orožnikom se sicer naravnost ni nastavljal, hodil pa je nemoteno okrog. V stalnih stikih je bil z Majdakom. Ta mu je poročal, kako je z Veroniko in ali je že grobokop njegove življenske sreče Pasarič pod ključem.

Zvedel je, da so Veroniko spustili kmalu. Vrnila se je mimo Stenjevca k osamljeni materi v Kraljevec. Siloviti udarec usode jo je potrl, da je prepadena in jedva senca nekdanje ljubke Veronike. Doma sploh ne gre iz hiše in nikdo ne zna, kaj da pravzaprav začinja.

Majdak ni mogel dobiti z njo nobenih stikov. Zatrjeval je Vinku, da je blaga ter nežna ženska duša preveč udarjena, da bi pri njej zalegla kaka tolažba izpod Vinkovega peresa. Veronika bo prosta, ko bodo zagrabili Pasariča ter ga obesili. Po smrti tolovajskega glavarja bo pa tudi za tolikanj bičano Veroni-

Nevarnost v žepnem robcu

V žepnem robcu se skriva nevarnost, ki se je ne sme prezreti. Kajti ravno v žepnem robcu se nabira največ kali in bakterij, ki postanejo lahko vedno nevarne, ako se jih ne uniči pri pranju. Zato pozor: samo zares higijenično oprani žepni robci niso nevarni. Šele v vreli raztopini Schichtovega Radiona, ko prehaja na milijone kisikovih mehurčkov s čistilno peno mila vred skozi perilo, se uničijo vse kali.

* Kar je dobro za žepne robce, velja seveda še v večji meri tudi za vse drugo perilo v gospodinjstvu in družini.

Domači izdelek

SCHICHTOV

RADION

pere vse higijenično čisto

R.J. 5-35

100letnico cerkve na Slovenski Kalvariji pri Mariboru so obhajali s pridigo in slovesno službo božjo dne 12. maja, v nedeljo. Cerkev so začeli graditi leta 1832 na prostoru, kjer je stal križ

iz leta 1664. Pod goro je stala nekdanja cerkev sv. Kunigunde, ki je pa razpadla in so prenesli iz starega svetišča v novo cerkevico nekaj starih slik.

Spominsko pleščo so odkrili rajne-

19

kino srce najtrdnjša opora zavest, da tudi od nje ne ga peklensko zlobnega moža v največjo nesrečo pahnjeni Vinko ni pozabil na njo.

Treba je bilo počakati, potrpeti, kako se bodo razmere razvijale. Po tolikarih najhujših preizkušnjah bo došlo sigurno plačilo!

Takole in podobno so se glasili Johanovi nasveti. Vinko sam je moral priznati, da še ne sme kar pasti skozi duri Veronikinega srca. Sklenil je, da se ne bo vsiljeval in prepustil času ter slučaju, da ju zopet združita.

Lapuh se je tudi pogostoma sestajal s tobakarji. Takoj jih je pridobil za odločno pomoč kmetom, če bi se še drznili razkuževalci enkrat s svojimi brezsrčnimi nastopi. Treba jih je bilo samo pozvati in trdno se bodo postavili s kmetom ramo ob rami, da branijo ter čuvajo njegove lastninske pravice. Vinko je bil pač previden in radi tega si je zasigural še sigurnejšo obrambo napram nasilnostim gosposke, nego so bili kmetje.

Presneto bridko so se varali kmetje ter Vinko s svojimi tobakarji vred, če so mislili, da so dušo razkuževalcev Hansla trajno oplašili s križanjem!

mu triglavskemu župniku in slovitemu slovenskemu skladatelju g. Jakobu Aljažu na Šmarni gori. Letos dne 5. julija poteče 90 let, odkar se je rodil v Zavrhu pod Šmarno goro g. Jakob Aljaž. Spomin g. Aljaža je počastilo v nedeljo dne 12. maja nad 3000 ljudi.

Kdor se zanima za kmečko, delavsko, obrtniško ali uradniško vprašanje, kdor se udeležuje kot prosvetni delavec in organizator, in kdor hoče kot delavski ali kmečki voditelj res koristiti svojemu narodu, naj naroči knjige »Za nov družabni red«, ki jo je spisal dr. Anžej Gosar. Zdaj je izšel že 1. snopič 2. zvezka »Cilji in pota«. O tej velevažni knjigi, ki jo bo moral imeti vsakdo, ki se zanima za katerokoli področje javnega življenja, dobi vsak čitatelj »Slovenskega gospodarja« brezplačno obširen prospekt, ki ga naj vsak zahteva od Družbe sv. Mohorja v Celju.

Čitateljice »Slovenskega gospodarja« opozarjamo na kuharsko knjigo Marije Remec, ki jo je v drugi izdaji pred kratkim izdala Družba sv. Mohorja pod naslovom »Kuharica v kmečki, delavski in preprosti meščanski hiši«. Knjiga obsega 255 strani in vsebuje 965 receptov za pripravljanje preprostih, pa okusnih in izdatnih domačih hrane. Knjiga je sestavljena zelo pregledno, navodila pa so pisana lahko umljivo, tako da jih vsaka preprosta gospodinja povsem razume. Gospodinja, kuharice in neveste, naročite knjigo takoj, ker vam bo veliko koristila. Broširan izvod stane 21 Din (za neude 28 Din), vezan 30 Din (za neude 40 Din). Knjigo naročajte po dopisnici pri Družbi sv. Mohorja v Celju.

Od robca do zastorja! Tak naslov nosijo navadno katalogi, ki nam nudijo pregled potrebnega perila v gospodinjstvu. Ravno tako obsežna je mogočnost uporabe Schichtovega Radiona, kateri je danes najidealnejše sredstvo za pranje vsakega perila.

XV. Ljubljanski velesejem od 1. do 11. junija t. l. bo bogato zaseden z vsemi proizvodi domače industrije in obrti. Posebno bogate bodo razstave pohištva, tekstilnih izdelkov, preprog, galanterije, raznih praktičnih novosti, usnja in usnjenih izdelkov, poljedelskih strojev in avtomobilov. V okviru letošnjega pomladanskega velesejma bo tudi razstava Zveze gospodinj pod naslovom »Žena in obrt«.

Po rešenju s križa na jasi v Dobravi se je sicer zatekel k zdravniku radi morebitnega prehlada. Kakor hitro ga je zdravnik potolažil, da je zdrav in da mu otrpnenje udov ni prav nič škodovalo, je sklenil tudi maščevanje nad drzneži.

Predvsem je obvestil okrajnega glavarja, kako se mu je godilo nekaj ur v Dobravi. Zaupal mu je, da bo posetil sam deželnega glavarja v Gradcu in zahteval od njega zadoščenje za brezmejno žalitev ter osmešenje. Iz Gradca bo prejelo okrajno glavarstvo, kaj bo storiti in kako postopati proti puntarjem v bodoče.

Hansel se je odpeljal iz Brežic v Maribor in Gradec. Predno je nahujskal najvišjo deželno oblast nad slovenske vinogradnike, je preteklo nekaj časa. V njegovih odsotnosti je počivalo delovanje razkuževalne komisije, kar si je tolmačil priprosti narod čisto napačno. Člani komisije so bili tudi v brezdelju sijajno plačani in niso sami silili ter priginjali k nadaljevanju folikanj opasnega zatiranja trtne uši. Čakali so na povelja ter navodila od svojega vrhovnega zapovednika in čim dalje so izostala, tem ljubše jim je bilo.

Po daljšem odmoru so prejeli iz Gradca zapečaten pismo. Hansel jim je pisal, da morajo biti ta in ta

Pokazala nam bo, kako se je žena v borbi za lastno eksistenco spričo velikih zahtev realnega življenja XX. stoletja praktično uveljavila v raznih poklicih. Razgrnila bo pa tudi pred nami stremljenje današnje žene, s čim manjšo porabo časa in energije doseže čim večjo popolnost, zunanjo in notranjo dovršenost svojega dela. Tehnični višek te razstave pa bo modna revija, ki ima predvsem namen odločno povdariti, da imamo, kar se obleke tiče, sami doma vsega dovolj in da lahko glede izdelave in krojev tekmujejo brez skrbi s tujino. Živi modeli se bodo predstavljali občinstvu, oblečeni po modi, bodisi kar se tiče klobukov, obleke, obutve itd. Domače žensstvo se bo lahko na ta način najbolj nazorno prepričalo o visoki vrednosti domačega blaga in domače izdelave. Ta del razstave bo odprt popoldne in tudi zvečer ob svitu reflektorjev in žarnic. Med odmori bo skrbel za zabavo bogat program, ki bo obsegal glasbene, plesne ter pevke točke. Z lutkovim odrom in otroškimi komadi pa bo preskrbljeno za deca in odrasle. Druge posebne razstave so: poučna razstava o domači volni in njeni uporabi, kjer se bodo predvajalo tudi tkanje volnenih izdelkov. Velika gasilska razstava. Razstava onih vrst in plemen malih živali, ki so posebne važnosti za naše ljudi, da jim bo reja res prinašala dobiček in uspeh. Obiskovalci imajo na železnih 50% popust. Ko kupijo vozno karto, naj zahtevajo tudi rumeno železniško izkaznico za 5 Din. Na velesejmu dobe potrdilo o obisku, nakar jim vozna karta z železniško izkaznico velja za brezplačni povratek.

Obžalovanja vredni slučaj.

Za kravo ju je osleparila. V Počehovi pri Mariboru je imel pri nekem viničarju kravo posestnik Fr. Lemež iz Zrkovc. Pri viničarju se je oglasila mlajša ženska, ki je govorila tako dolgo vanj, dokler ji ni izročil krave, češ, da bo gnalo žensče žival k Lemežu. Viničar in Lemež sta se kmalu prepričala, da ju je ženska osleparila za kravo. Sleparko so zaprli, kravo pa vrnil lastniku.

Kurjega tatu so prijeli. Po Pesnici pri Mariboru je bil na delu kot kurji tat 21letni Jožef Einc. Pokradel je 54 kokaši in jih prodal po Mariboru.

Smrt radi krivčeka. Dne 11. aprila je delalo več delavcev v vinogradu na Bregu pri Oplotnici. Med kopači sta bila tudi Maks Brečko in Ferdinand

Gošnjak, ki ni ta bila prijatelj. Po večerji je vstal Maks Brečko, da bi šel domov. Proti njemu je skočil Gošnjak, ga udaril in mu strgal s klobuka krivčeka. Napadeni je segel po nož in zabol del Gošnjaka tako, da je čez četrto ure izdihnil. Za krvavo dejanje je dajal Brečko dne 7. maja odgovor pred sodniki v Celju. Obtojen je bil radi težke telesne poškodbe s smrtnim izidom, povzročene v silobranu, na 1 leto 6 mesecev robjne in na povračilo pogrebnične v znesku 2000 Din.

Hitro izsledena in prijeta ubijalca. V zadnji številki smo poročali, da so našli ustreljenega v škofijskih gozdovih v gornji Savinjski dolini vobče priljubljenega gozdarja Emila Kristofa. Omenjeni se je podal na Planico na divjega petelina. Na prepovedanem lovu na divjega petelina sta bila tudi komaj 19letna: Aleš Moličnik, hlapec iz Podveze, in posestniški sin Alojz Robnik s Podvolovjeka. Gozdar Kristof je čul slučajno njun strel, šel za njima in ju izsledil. Divja lovca sta bežala pred gozdarjem, ki je streljal za beguncema in krogla je oplazila Robnika po levi roki. Moličnik se je na begu hitro obrnil, pomeril po gozdarju in ga smrtno zadal. Oba prijeta nepridiprava sta poskušala takoj po aretaciji tajiti zločin, a nista mogla, ker je Robnika izdajala rana na roki. Prijeta sta priznala krvavo dejanje ter sta bila izročena takoj sodišču.

Brata ustrelil. V Zgornji Breznici pri Rakeku se je zgodil vse obsodbe vreden zločin, da je ustrelil iz vojaške pištole starejši brat mlajšega in sicer na Ruparjevi domačiji. Franc Rupar je vodil s svojo materjo manjše posestvo. Mlajši brat Anton bi moral k vojakom in je prosil Franceta, naj mu da nekaj denarja. Mesto denarja je dal nečloveški brat Franc mlajšemu smrtonosno kroglo in je nato pobegnil od hiše.

Neznan vlomilec z bogatim plenom. Pri najemniku kazine na Jesenicah g. Antonu Legatu je vlomil neznanec v

dan pripravljeni, da odrinejo pod zaščito orožnikov na Sromlje. Tamkaj je glavno gnezdo puntarjev in tembo pokazala oblast z oboroženo silo, da so njena povelja svofost! Nobenemu članu komisije se ne sme skriviti niti las, sicer bodo govorile puške! Pričetek razkuževalnega delovanja naj komisija na Sromljah oznani, sicer bi zgledalo, kakor bi se bali par nahujskanih kmetov. Navodila za pohod na Sromlje ima že brežiško okrajno glavarstvo, katero mora skrbeti za varnost ter sigurnost komisije.

Tako je pisal g. Hansel. Sam je lepo ostal v Mariboru in se ni pripeljal, da bi bil lastnoročno podrezal v sršenovo gnezdo razpaljene ljudske nevolje.

Komisarji so imeli navodila in treba je bilo iz mirnega pišečkega zatišja na opasen posel.

Razkuževalci so imeli izrecno povelje, da morajo svoj nastop v župniji Sromlje poprej dati oklicati pred cerkvijo. Najnevarnejšo ost Hanslovega predhodnega oznanila so s pristankom okrajnega glavarja enostavno opustili. Presojali so itak nevaren položaj čisto pravilno: Zakaj nuditi kmetom s predhodnim oznanilom priliko, da se zberejo od bogznaj odkod in planejo po njih! Če bo enkrat komisija na svojem no-

ovojno platno in izvleklji iz zglavnika biserne veržice v vrednosti 1 milijona Din.

Najbolj globoki rov na svetu

je v rudniku Moro Velho v pokrajini Minas Geraes v Braziliji. Globok je 1300 m.

Knjižnica izredno malih knjig.

V Združenih državah Severne Amerike in to v Massachusetts, je zbral neki državljan knjižnico, ki obsega 6 tisoč zvezkov in nobeden ne presega velikosti pisemske znamke.

17 Rimov.

Zanimivo je, da nosi ime večnega mesta Rima še 16 drugih mest. Tako je samo v Združenih državah Severne Amerike devet mest z naslovom Rim, v Juž-